

Varianta 58

Subiectul I

- a) $\bar{z} = -1 + i$. b) $x = 0$ c) $\cos \frac{\pi}{4} + \cos \frac{\pi}{2} = \frac{\sqrt{2}}{2}$. d) $\sin \frac{\pi}{4} \cdot \sin \frac{\pi}{2} = \frac{\sqrt{2}}{2}$; e) $c = 2, d = 1$
f) $M(1,3)$

Subiectul II

1. a) $a - b = 2 \in \mathbf{N}$ b) $\begin{vmatrix} 7 & 4 \\ 14 & 8 \end{vmatrix} = 0$. c) $\det A = 0 \Rightarrow \text{rang } A = \text{rang } B$; dacă
 $\det B = 0 \Leftrightarrow a = 1$. d) $(f \circ f)(1) = \frac{5}{2}$. e) Mulțimea $A = \{1, 2\}$

2. a) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n} \sin n = 0$. b) $f'(x) = 3x^2 + 1$. c) $f''(x) = -12x^2 \leq 0$.

- d) f are un punct de extrem local ($x=2$ punct de minim). e) $\int_0^1 \frac{2x+1}{x^2+x+1} dx = \ln 3$.

Subiectul III

- a) $A = \begin{pmatrix} a+ib & c+id \\ -c+id & a-ib \end{pmatrix}$. Avem $x=a, y=b, z=c, t=d$.

b)

$$\det A = \begin{vmatrix} a+ib & c+id \\ -c+id & a-ib \end{vmatrix} = (a^2 + b^2) + (c+id)(c-id) = (a^2 + b^2) + (c^2 + d^2) = a^2 + b^2 + c^2 + d^2.$$

- c) Dacă $\det A = 0 \Leftrightarrow a^2 + b^2 + c^2 + d^2 = 0, a, b, c, d \in \mathbf{R} \Rightarrow a = b = c = d = 0 \Rightarrow A = O_2$

d) Calcul direct

- e) Dacă $A \neq O_2$, având în vedere că $\det A = a^2 + b^2 + c^2 + d^2 = 0 \Leftrightarrow a = b = c = d = 0$, rezultă că $\det A \neq 0$, deci matricea A este inversabilă.

$$A^{-1} = \frac{1}{\det A} \cdot A^* = \frac{1}{\det A} \cdot \begin{pmatrix} a-ib & -(c+id) \\ -(-c+id) & a+ib \end{pmatrix} \Rightarrow A^{-1} = \frac{1}{\det A} \cdot \begin{pmatrix} a-ib & -c-id \\ c-id & a+ib \end{pmatrix};$$

- f) $\left. \begin{matrix} A = aE + bI + cJ + dK \\ A' = a'E + b'I + c'J + d'K \end{matrix} \right\} \Rightarrow A \cdot A' = (aE + bI + cJ + dK)(a'E + b'I + c'J + d'K) =$

$$= aa'E^2 + ab'EI + ac'EJ + ad'EK + ba'IE + bb'I^2 + bc'IJ + bd'JK + ca'IE + cc'J^2 + cb'JI + cd'JK + da'KE + db'KI + dc'KJ + dd'K^2 = aa'E + ab'I + ac'J + ad'K + ba'I - bb'E + bc'K -$$

$$-bd'J + ca'J - cc'E - cb'K + cd'I + da'K + db'J - dc'I - dd'E = (aa' - bb' - cc' - dd')E + (ab' + ba' + cd' - dc')I + (ac' - bd' + ca' + db')J + (ad' + bc' - cb' + da')K;$$

g) $\det(A \cdot A') = \det A \cdot \det A'$ (1)

$$\det A \cdot \det A' = (a^2 + b^2 + c^2 + d^2) \cdot (a'^2 + b'^2 + c'^2 + d'^2) \quad (2)$$

Din a) și f) avem

$$A \cdot A' =$$

$$\begin{pmatrix} aa' - bb' - cc' - dd' + i(ab' + ba' + cd' - dc') & ac' - bd' + ca' + db' + i(ad' + bc' - cb' + da') \\ -(ac' - bd' + ca' + db') + i(ad' + bc' - cb' + da') & aa' - bb' - cc' - dd' - i(ab' + ba' + cd' - dc') \end{pmatrix}$$

$$\Rightarrow \det(A \cdot A') = (aa' - bb' - cc' - dd')^2 + (ab' + ba' + cd' - dc')^2 + (ac' - bd' + ca' + db')^2 + (ad' + bc' - cb' + da')^2 \quad (3).$$

Din (1), (2), (3) rezultă relația cerută.

Subiectul IV

a) $\lim_{x \rightarrow \infty} f_a(x) = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{1}{x} \sin x \cdot \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{1}{x} = 0$ și $|\sin x| \leq 1, \forall x \in \mathbf{R}$, deci $\lim_{x \rightarrow \infty} f_a(x) = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{1}{x} \sin x = 0$.

b) f_a este continuă pe $\mathbf{R}^*$. f_a este continuă în $x_0 = 0 \Leftrightarrow \lim_{x \rightarrow 0} f_a(x) = f_a(0)$. Avem

$$\lim_{x \rightarrow 0} f_a(x) = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x}{x} = 1, f_a(0) = a. \text{ Deci } f_a \text{ este continuă în } x_0 = 0 \Leftrightarrow a = 1.$$

c) Dacă $x \in \mathbf{R}^*$, atunci $f_a'(x) = \frac{x \cos x - \sin x}{x^2}, x \in \mathbf{R}^*$.

d) Funcția f este derivabilă pe $\mathbf{R}^*$. Pentru ca f să fie derivabilă în $x_0 = 0$ este necesar ca f să fie continuă în $x_0 = 0$, deci $a = 1$. Demonstrăm că în acest caz f este derivabilă în

$$x_0 = 0. \text{ Funcția } f \text{ este derivabilă în } x_0 = 0 \text{ dacă există } \lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x) - f(0)}{x} \in \mathbf{R}.$$

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x) - f(0)}{x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\frac{\sin x}{x} - 1}{x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - x}{x^2} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cos x - 1}{2x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{-2 \sin^2 \frac{x}{2}}{2x} = 0 \in \mathbf{R}.$$

e) $f_a'(x) = \frac{\cos x(x - \operatorname{tg} x)}{x^2}, x \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right)$. Dar $\operatorname{tg} x > x, \forall x \in \left(-\infty, \frac{\pi}{2}\right)$, deci $f_a'(x) < 0 \Rightarrow$

$$\Rightarrow f_a \text{ este descrescătoare} \Rightarrow \lim_{x \rightarrow 0} f_a'(x) \geq f_a(x) \geq f\left(\frac{\pi}{2}\right), \forall x \in \left(-\infty, \frac{\pi}{2}\right] \Leftrightarrow 1 \geq f_a(x) > \frac{2}{\pi}.$$

$$\text{f) Din e) avem } \frac{2}{\pi} \leq f_1(x), \forall x \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right] \Rightarrow \frac{2}{\pi} \int_0^{\frac{\pi}{2}} dx \leq \frac{2}{\pi} \int_0^{\frac{\pi}{2}} f_1(x) dx \Leftrightarrow 1 \leq \int_0^{\frac{\pi}{2}} f_1(x) dx$$

$$\text{Pe de altă parte } \forall x \in (0, 1], f_1(x) < 1 \Rightarrow \int_0^1 f_1(x) dx < \int_0^1 1 dx = 1 \quad \text{și } \forall x \in \left[1, \frac{\pi}{2}\right],$$

$$\frac{\sin x}{x} \leq \sin x \Rightarrow \int_1^{\frac{\pi}{2}} f_1(x) dx = \int_1^{\frac{\pi}{2}} \frac{\sin x}{x} dx < \int_1^{\frac{\pi}{2}} \sin x dx = \cos 1, \text{ așadar}$$

$$\int_0^{\frac{\pi}{2}} f_1(x) dx = \int_0^1 f_1(x) dx + \int_1^{\frac{\pi}{2}} f_1(x) dx < 1 + \cos 1.$$

g) Vom calcula limita la dreapta în zero.

Din e) obținem că $f_1'(x) < 0$, $\forall x \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right)$, deci f_1 este strict descrescătoare pe $\left(0, \frac{\pi}{2}\right)$. Așadar pentru $t \in [x, 2x] \subset \left(0, \frac{\pi}{2}\right)$, avem $f_1(2x) \leq f_1(t) \leq f_1(x)$ și

$$\frac{f_1(2x)}{t} \leq \frac{f_1(t)}{t} \leq \frac{f_1(x)}{t}, \text{ de unde } f_1(2x) \cdot \int_x^{2x} \frac{1}{t} dt \leq \int_x^{2x} \frac{f_1(t)}{t} dt \leq f_1(x) \cdot \int_x^{2x} \frac{1}{t} dt \Leftrightarrow$$

$$\frac{\sin 2x}{2x} \cdot \ln 2 \leq \int_x^{2x} \frac{f_1(t)}{t} dt \leq \frac{\sin x}{x} \cdot \ln 2 \text{ și trecând la limită obținem } \lim_{\substack{x \rightarrow 0 \\ x > 0}} \int_x^{2x} \frac{f_1(t)}{t} dt = \ln 2.$$

Analog deducem că $\lim_{\substack{x \rightarrow 0 \\ x < 0}} \int_x^{2x} \frac{f_1(t)}{t} dt = \ln 2$, deci $\lim_{x \rightarrow 0} \int_x^{2x} \frac{f_1(t)}{t} dt = \ln 2$.